

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ UYGULAMA REHBERİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN “AMAÇLARI” (1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU)	2
TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN “TEMEL İLKELERİ” (1739 SAYILI METK)	3
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI I/II DERSLERİ AKIŞ ŞEMASI.....	7
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI GÖREV VE BEKLENTİLER.....	8
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI ÖRNEK DERS İZLENCESİ.....	9
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	11
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI GÖREV TABLOSU VE UYGULAMA KAPSAMI	13
EK-1: UYGULAMA DOSYASI KAPAK ÖRNEĞİ	15

ÖNSÖZ

Öğretmenlik mesleği, toplumsal gelişimin en önemli unsurlarından biri olup bilimsel bilgi, pedagojik beceri ve etik sorumluluklar temelinde icra edilmesi gereken bir meslektir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının kuramsal bilgilerini okul ortamında uygulamaya dönüştürmeleri, mesleki yeterliliklerinin geliştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen çerçeve program ve Millî Eğitim Bakanlığı uygulama yönergeleri doğrultusunda yürütülen Öğretmenlik Uygulaması I ve II dersleri, öğretmen adaylarının mesleğe hazırlık sürecinde kritik bir aşamayı temsil etmektedir. Söz konusu dersler, adayların eğitim-öğretim sürecini planlama, yürütme, ölçme-değerlendirme, sınıf yönetimi, iletişim ve mesleki etik gibi temel öğretmenlik yeterliklerini geliştirmelerine imkân tanımaktadır.

Bu kapsamda hazırlanan Öğretmenlik Dosyası, öğretmen adaylarının okul uygulamaları süresince gerçekleştirdikleri gözlem, planlama, öğretim uygulamaları, ölçme-değerlendirme faaliyetleri ve yansıtıcı değerlendirmelerini sistematik bir biçimde belgelendirmek amacıyla oluşturulmuştur. Dosya, öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerinin izlenmesi ve değerlendirilmesinde hem uygulama öğretmenlerine hem de danışman öğretim üyelerine destek sağlayacak niteliktedir.

Hazırlanan bu dosyanın, öğretmen adaylarının mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmelerine katkı sağlayacağı; öğretmenlik mesleğine ilişkin farkındalıklarını artıracığı ve öğretmenlik uygulaması sürecinin daha verimli yürütülmesine hizmet edeceği değerlendirilmektedir.

TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN “AMAÇLARI” (1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU)

Türk Milli Eğitiminin genel ve özel amaçlarına dair uygulama okulunuzdaki gözlemlerinizi, her bir maddenin altında bırakılmış olan boşluklara kısaca yazınız.

TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI

I – GENEL AMAÇLAR:

Madde 2 – Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. (Değişik: 16/6/1983- 2842/1 md.) Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

II – ÖZEL AMAÇLAR:

Madde 3 – Türk eğitim ve öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlara ve aşağıda sıralanan temel ilkelere uygun olarak tespit edilir.

TÜRK MİLLİ EĞİTİMİNİN “TEMEL İLKELERİ” (1739 SAYILI METK)

I – Genellik ve eşitlik: Madde 4 – Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

II – Ferdin ve toplumun ihtiyaçları: Madde 5 – Milli eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre düzenlenir.

III – Yöneltilme: Madde 6 – Fertler, eğitimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler.

(Değişik: 16/8/1997-4306/3 md.) Milli eğitim sistemi, her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, ortaöğretim kurumlarına, eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir.

Yöneltilmede ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve değerlendirme metotlarından yararlanılır.

IV – Eğitim hakkı: Madde 7 – İlköğretim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır.

İlköğretim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından vatandaşlar ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanırlar.

V – Fırsat ve imkan eşitliği: Madde 8 – Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkan eşitliği sağlanır.

Maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır.

Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır.

VI – Süreklilik: Madde 9 – Fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi esastır.

Gençlerin eğitimi yanında, hayata ve iş alanlarına olumlu bir şekilde uymalarına yardımcı olmak üzere, yetişkinlerin sürekli eğitimini sağlamak için gerekli tedbirleri almak da bir eğitim görevidir.

VII – Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği: Madde 10 – (Değişik: 16/6/1983 - 2842/2 md.)

Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk inkılap ve ilkeleri ve Anayasada ifadesini bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Milli ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir.

Milli birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin, eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışılır ve bu maksatla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile işbirliği yapılarak Mili Eğitim Bakanlığınca gereken tedbirler alınır.

VIII – Demokrasi eğitimi: Madde 11 – (Değişik: 16/6/1983 - 2842/3 md.)

Güçlü ve istikrarlı, hür ve demokratik bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olmaları gereken demokrasi bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış ve davranışlarla sorumluluk duygusunun ve manevi değerlere saygının, her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılır; ancak, eğitim kurumlarında Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine aykırı siyasi ve ideolojik telkinler yapılmasına ve bu nitelikteki günlük siyasi olay ve tartışmalara karışılmasına hiçbir şekilde meydan verilmez.

IX – Laiklik : Madde 12 – (Değişik: 16/6/1983 - 2842/4 md.)

Türk milli eğitiminde laiklik esastır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilköğretim okulları ile lise ve dengi okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer alır.

X – Bilimsellik: Madde 13 – Her derece ve türdeki ders programları ve eğitim metotlarıyla ders araç ve gereçleri, bilimsel ve teknolojik esaslara ve yeniliklere, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli olarak geliştirilir.

Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmenin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı olarak yapılır.

Bilgi ve teknoloji üretmek ve kültürümüzü geliştirmekle görevli eğitim kurumları gereğince donatılıp güçlendirilir; bu yöndeki çalışmalar maddi ve manevi bakımından teşvik edilir ve desteklenir.

.....
.....
.....

XI – Planlılık: Madde 14 – Milli eğitimin gelişmesi iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerine uygun olarak eğitim-insan gücü-istihdam ilişkileri dikkate alınmak suretiyle, sanayileşme ve tarımda modernleşmede gerekli teknolojik gelişmeyi sağlayacak mesleki ve teknik eğitime ağırlık verecek biçimde planlanır ve gerçekleştirilir.

Mesleklerin kademeleri ve her kademenin unvan, yetki ve sorumlulukları kanunla tespit edilir ve her derece ve türdeki örgün ve yaygın mesleki eğitim kurumlarının kuruluş ve programları bu kademelere uygun olarak düzenlenir.

Eğitim kurumlarının yer, personel, bina, tesis ve ekleri, donatım, araç, gereç ve kapasiteleri ile ilgili standartlar önceden tespit edilir ve kurumların bu standartlara göre optimal büyüklükte kurulması ve verimli olarak işletilmesi sağlanır.

.....
.....
.....

XII – Karma eğitim: Madde 15 – Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması esastır. Ancak eğitimin türüne, imkan ve zorunluluklara göre bazı okullar yalnızca kız veya yalnızca erkek öğrencilere ayrılabilir.

.....
.....
.....

XIII – Okul ile ailenin işbirliği: Madde 16 – (Değişik: 10/11/2004-5257/1 md.)

Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul ile aile arasında iş birliği sağlanır.

Bu amaçla okullarda okul-aile birlikleri kurulur. Okul-aile birlikleri, okulların eğitim ve öğretim hizmetlerine etkinlik ve verimlilik kazandırmak, okulların ve maddî imkânlardan yoksun öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere; aynî ve nakdî bağışları kabul edebilir, maddî katkı sağlamak amacıyla sosyal ve kültürel etkinlikler ve kampanyalar düzenleyebilir, okulların bünyesinde bulunan kantin, açık alan, salon ve benzeri yerleri işlettirebilir veya işletebilirler. Öğrenci velileri hiçbir surette bağış yapmaya zorlanamaz.

Okul- aile birliklerinin kuruluş ve işleyişi, birlik organlarının oluşturulması ve seçim şekilleri, sosyal ve kültürel etkinliklerden sağlanan maddî katkılar, bağışların kabulü, harcanması ve denetlenmesi ile kantin, açık alan, salon ve benzeri yerlerin işlettirilmesi veya işletilmesinden sağlanan gelirlerin dağıtım yerleri ve oranları, harcanması ve denetlenmesine dair usul ve esaslar, Millî Eğitim ve Maliye bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Okul- aile birliklerinin gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

.....
.....
.....

XIV – Her yerde eğitim: Madde 17 – Milli eğitimin amaçları yalnız resmi ve özel eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, işyerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilmeye çalışılır.

Resmi, özel ve gönüllü her kuruluşun eğitimle ilgili faaliyetleri, Milli Eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Milli Eğitim Bakanlığının denetimine tabidir.

.....
.....
.....

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI I/II DERSLERİ AKIŞ ŞEMASI

Bu bölümde sunulan akış şeması, öğretmenlik uygulaması I ve II derslerinin fakülte, uygulama okulu ve ilgili paydaşlar arasındaki iş birliği çerçevesinde hangi aşamalardan geçerek yürütüldüğünü göstermektedir. Sürecin planlanması, uygulamaların takibi, değerlendirme toplantıları ve dönem sonu işlemleri adım adım şemada açıklanmıştır. Böylece öğretmen adayları, öğretim elemanları ve uygulama öğretmenleri için uygulamanın işleyişi açık, düzenli ve izlenebilir hale getirilmektedir.

Tablo 1. Öğretmenlik Uygulaması I/II Dersleri Akış Şeması

Adım	Sorumlu	Açıklama
1	MEB ve Valilik	MEB'in belirlediği takvim ve Valilik Oluru doğrultusunda süreç başlatılır.
2	Ana Bilim Dalı Uygulama Koordinatörü	Öğrenci listelerini hazırlar.
3	Ana Bilim Dalı Uygulama Koordinatörü	Ders ekle-bırak haftasında listeleri günceller.
4	Koordinatör ve Uygulama Öğretim Elemanı	Okul yöneticileri ve uygulama öğretmenleri ile toplantı yapar.
5	Uygulama Öğretim Elemanı	Fakülte'deki ilk iki saatlik teorik derste öğrencilere bilgilendirme yapar.
6	Uygulama Öğretim Elemanı	Öğrencileri uygulama okuluna götürür, okul yöneticileri ve uygulama öğretmenleri ile tanıştırır.
7	Uygulama Öğretmeni	Öğrenciyi bir dönemde toplam 12 hafta boyunca haftalık olarak gözlemler.
8	Uygulama Öğretim Elemanı	Öğrenciyi ders esnasında en az 2 kez gözlemler ve teorik derslerde dönüt verir.
9	Uygulama Öğretim Elemanı ve Okul Yöneticileri ve Öğretmenler	Dönem sonunda genel değerlendirme toplantısı yapar.
10	Uygulama Öğretim Elemanı	Fakülte'deki son 2 saatlik teorik derste öğrencilerle dönem sonu değerlendirmesi yapar.
11	Uygulama Öğretim Elemanı ve Uygulama Öğretmeni	MEB'in değerlendirme platformu üzerinden öğrencinin başarısını değerlendirir.
12	Uygulama Öğretim Elemanı ve Uygulama Öğretmeni	Değerlendirme çıktıları iki nüsha olarak imzalanır (biri fakülteye, biri okula saklanır).
13	Uygulama Öğretim Elemanı	Öğrencinin rapor dosyalarını inceleyerek başarı notunu üniversite sistemine işler.
14	Fakülte ve Okul	Süreç tamamlanır.

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI GÖREV VE BEKLENTİLER

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan *Öğretmenlik Uygulaması Yönergesi*, öğretmen adaylarının mesleğe hazırlanma sürecinde fakülte–okul iş birliğini esas almakta ve tarafların görev, yetki ve sorumluluklarını ayrıntılı biçimde düzenlemektedir. Bu bağlamda uygulama sürecinin sağlıklı yürütülebilmesi için üç temel aktör öne çıkmaktadır: uygulama öğrencisi (öğretmen adayı), uygulama öğretmeni (okuldaki mentor öğretmen) **ve** uygulama öğretim elemanı (fakülte akademisyeni). Her bir aktörden beklenen görev ve sorumluluklar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlik Uygulaması Yönergesine Göre Uygulama Öğrencisi, Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanından Beklenenler

Görevli	Beklenenler / Görevler	Açıklama
Uygulama Öğrencisi (Öğretmen Adayı)	- Eğitim kurumunda öğretmenlerin tabi olduğu tüm kurallara uymak - Ders planı hazırlamak, gözlem ve uygulama yapmak - Rapor ve dosyaları zamanında teslim etmek - Devamsızlık ve disiplin kurallarına riayet etmek - Uygulama öğretmeni ve öğretim elemanı ile iş birliği yapmak	Öğretmenlik mesleğine hazırlanırken gerçek sınıf ortamında aktif rol alır, çalışmalarını raporlaştırır ve değerlendirmeye sunar.
Uygulama Öğretmeni (Okuldaki Mentor Öğretmen)	- Uygulama öğrencisine rehberlik etmek, planlamalara uygun şekilde süreci yürütmek - Öğrencinin ders anlatımlarını gözlemlemek- Her dönemde en az 2 kez öğrenciyi değerlendirmek - Günlük ve genel değerlendirmeleri MEBBİS’e işlemek - Öğrencinin devam durumunu kaydetmek ve iletme	Okul ortamında öğretmen adayının mesleki gelişimini doğrudan destekler, uygulamaları izler ve resmi sisteme kayıt yapar.
Uygulama Öğretim Elemanı (Fakülte Akademisyeni)	- Öğrenciyi uygulamaya hazırlamak- Uygulama öğretmeniyle birlikte süreci planlamak- Öğrencinin fiilen anlattığı dersi her dönemde en az 2 kez izlemek - Gerekli rehberlik ve danışmanlık yapmak - Devam-devamsızlık takibini yürütmek, telafi derslerini planlamak - Öğrenciyi değerlendirip notlarını hem fakülte sistemine hem de MEBBİS’e işlemek	Akademik boyutta süreci koordine eder, öğrencinin mesleki gelişimini değerlendirir, okul ve fakülte arasında köprü görevi görür.

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI ÖRNEK DERS İZLENESİ

Bu bölümde yer alan örnek ders izlencesi, öğretmenlik uygulaması I ve II derslerinin planlı, sistematik ve ölçülebilir bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. İzlencede dersin amacı, öğrenme çıktıları, haftalık uygulama takvimi, ölçme ve değerlendirme esasları ile öğretmen adaylarından beklenen görev ve sorumluluklara yer verilmektedir.

Öğretmenlik uygulaması sürecinde adayların, kuramsal bilgilerini okul ortamında uygulamaya aktarmaları, öğretim sürecini planlama, yürütme ve değerlendirme yeterliklerini geliştirmeleri beklenmektedir. Bu bağlamda örnek izlence, fakülte öğretim elemanları ve uygulama öğretmenleri için yol gösterici bir belge niteliği taşımakta; uygulamanın şeffaf, izlenebilir ve standartlara uygun biçimde yürütülmesine katkı sunmaktadır.

Örnek izlencede belirtilen içerik, ilgili öğretim elemanlarının rehberliği ve uygulama okullarının koşulları doğrultusunda uyarlanabilir. Ancak temel amaç, tüm öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgi, beceri ve tutumları gerçek eğitim ortamında kazanabilmelerini sağlamaktır.

Tablo 3. Örnek Ders İzlencesi

Dersin Adı	Kodu	Yarıyıl	Teori (saat/hafta)	Uygulama (Saat/hafta)	Kredi	AKTS
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI I/II		7/8				...
Dersin dili	Türkçe					
Dersin türü (Seçmeli/Zorunlu)	Zorunlu					
Dersin verilme şekli	Yüz yüze					
Ders ön koşul						
Dersin sorumlusu	Dersin Öğretim Elemanı					
Dersin Amacı	Öğretmenlik Uygulaması I ve II derslerinin amacı, öğretmen adaylarının mesleki bilgi, beceri ve tutumlarını gerçek eğitim ortamlarında deneyimlemelerini sağlamaktır. Bu kapsamda adaylar; öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği planlama, öğretim, ölçme-değerlendirme, sınıf yönetimi, iletişim ve mesleki etik boyutlarında beceriler geliştirirler. Ders, öğretmen adaylarının hem kuramsal bilgilerini uygulamaya dönüştürmelerini hem de okul ortamında gözlem ve uygulamalar yoluyla mesleğe hazırlanmalarını hedefler.					

Dersin öğrenme kazanımları	Mesleki Bilgi ve Etik - Öğretmenlik mesleğinin görev, sorumluluk ve etik ilkelerini okul uygulamaları bağlamında açıklar. - Mesleki gelişimini sürdürmek için uygulama öğretmeni, okul rehberleri ve meslektaşlarla iş birliği yapar. Öğretim Sürecini Planlama - Eğitim-öğretim sürecini yıllık, ünite ve günlük plan düzeyinde hazırlar. - Öğrenci ihtiyaçları ve bireysel farklılıklara uygun öğretim materyalleri geliştirir. Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Uygulama - Farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak etkin öğrenme ortamları oluşturur. - Eğitim teknolojilerini öğretim sürecine entegre eder. Sınıf Yönetimi ve İletişim - Öğretim sürecinde sınıf yönetimi stratejilerini etkili biçimde uygular. - Öğrenciler, meslektaşlar ve okul paydaşlarıyla etkili iletişim kurar. Ölçme ve Değerlendirme - Ölçme ve değerlendirme araçlarını hazırlar ve uygular. - Öğrenci başarısını çok yönlü ve objektif olarak değerlendirir. Yansıtıcı Düşünme ve Problem Çözme - Öğretmenlik uygulamasına yönelik öz değerlendirme yapar, mesleki gelişim alanlarını belirler. - Eğitim ortamlarında karşılaşılan sorunlara akademik, etik ve profesyonel bir bakış açısıyla çözüm önerileri geliştirir ve deneyimlerini raporlaştırır.
Dersin içeriği	
Öğretim Yöntemleri	- Gözlem - Uygulamalı öğretim - Mikro öğretim - Öğrenci sunumları - Danışman rehberliği - Yansıtıcı rapor yazımı
Ölçme ve Değerlendirme	
Kaynaklar	

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

1. Ölçme ve Değerlendirmenin Amacı

Öğretmenlik Uygulaması I ve II derslerinde yapılan ölçme ve değerlendirme çalışmaları; öğretmen adayının mesleki bilgi, beceri ve tutum düzeyini, uygulama yeterliklerini ve mesleki gelişim sürecini belirlemek amacıyla yürütülür. Değerlendirme süreci yalnızca not verme amacıyla değil; aynı zamanda adayın gelişimini izleme, dönüt sağlama ve yansıtıcı düşünme becerilerini destekleme amacı taşır.

2. Ölçme ve Değerlendirme İlkeleri

- Süreç ve ürün odaklı olmalıdır.
- Gözleme dayalı, sistematik ve belge temelli yürütülmelidir.
- Hem uygulama öğretmeni, hem uygulama öğretim elemanı, hem de öğretmen adayı tarafından çok boyutlu biçimde gerçekleştirilmelidir.
- Gözlem formları, ders planları, etkinlik raporları, öz değerlendirme belgeleri ve portfolyo temel ölçüt olarak alınmalıdır.

3. Değerlendirme Sürecinin Aşamaları

Aşama	Açıklama	Sorumlu Kişiler
Süreç Değerlendirmesi (Haftalık)	Her hafta yapılan uygulamalarda öğretmen adayının ders hazırlığı, sınıf yönetimi, iletişim, materyal kullanımı ve ölçme uygulamaları gözlemlenir.	Uygulama Öğretmeni, Uygulama Öğretim Elemanı
Ara Değerlendirme (6. Hafta)	İlk altı haftalık performans gözlem formları üzerinden analiz edilir, adaya geri bildirim sunulur.	Uygulama Öğretmeni, Uygulama Öğretim Elemanı
Son Değerlendirme (12. Hafta)	Tüm süreçteki performans, hazırlanan formlar, planlar, raporlar ve portfolyo bütüncül olarak değerlendirilir.	Uygulama Öğretmeni, Uygulama Öğretim Elemanı

4. Kullanılacak Değerlendirme Formları ve Belgeler

Form Adı	Amaç	Kullanım Zamanı	Dolduran
Öğretmenlik Uygulaması Günlük Değerlendirme Formu	Günlük ders uygulamalarının izlenmesi ve kaydı	Her uygulama haftası	Uygulama Öğretmeni
Öğretim Üyesi Gözlem ve Dönüt Formu	Fakülte öğretim elemanının gözlem ve dönütlerinin kaydı	En az 2 gözlem ziyareti	Uygulama Öğretim Elemanı
Öğrenci Öz Değerlendirme Formu	Adayın güçlü ve gelişime açık yönlerini belirlemesi	Her 3 haftada bir	Öğretmen Adayı

Akran Değerlendirme Formu	Adayların birbirlerine dönüt vermesi	Seçilen haftalarda	Öğretmen Adayı
Portfolyo Dosyası	Belgelerin ve raporların toplanması, gelişimin belgelenmesi	Dönem Sonu	Öğretmen Adayı
Genel Değerlendirme Formu	Nihai performans ölçütlerinin belirlenmesi	Dönem Sonu	Uygulama Öğretmeni ve Öğretim Elemanı

5. Değerlendirme Ölçütleri (Örnek Ağırlıklandırma)

Değerlendirme Alanı	Ağırlık (%)
Ders Planlama ve Hazırlık	
Öğretim Süreci ve Sınıf Yönetimi	
Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları	
İletişim ve Mesleki Tutum	
Sosyal Etkinlik / Katılım	
Portfolyo ve Raporlama	
Toplam	100

6. Nihai Değerlendirme ve Notlandırma

Nihai not; uygulama öğretmeni (%60) ve uygulama öğretim elemanı (%40) katkısıyla belirlenir. Tüm belgeler (ders planı, formlar, raporlar, portfolyo) değerlendirme sürecinin kanıtı olarak dosyada saklanır. Yetersiz performans veya eksik belge durumunda adayın dersi 'başarısız' olarak değerlendirilebilir.

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI GÖREV TABLOSU VE UYGULAMA KAPSAMI

Aşağıda yer alan görev alanları, *Öğretmenlik Uygulaması I ve II* derslerinde öğretmen adaylarının okul deneyimi ve mesleki gelişim süreçlerini planlamak, yürütmek ve değerlendirmek amacıyla oluşturulmuştur. Her bir görev, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Eğitim Fakülteleri Uygulama Esasları ve Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmenlik Uygulaması Yönergesi esas alınarak belirlenmiştir. Bu görevler, öğretmen adayının okul ortamında gözlem, planlama, uygulama, değerlendirme ve yansıtma süreçlerini bütüncül biçimde yürütmesini hedefler.

Her öğretmenlik programı (örneğin sınıf öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği vb.), kendi alanına özgü kazanımlar, içerik ve öğretim süreçleri doğrultusunda bu görevleri esas alarak 12 haftalık etkinlik programlarını hazırlar. Her görev için örnek form önerileri tabloda verilmiştir. Ancak programların içeriği, alanın özel gereklilikleri veya uygulama okullarının koşullarına göre bu formlar güncellenebilir, sadeleştirilebilir veya genişletilebilir. Formlarda yer alan başlıklar ve ölçütler, adayın mesleki gelişim sürecinin izlenmesi, belgeye dayalı değerlendirme yapılması ve kalite güvencesinin sağlanması açısından rehber niteliğindedir.

Tablo 4. Öğretmenlik Uygulaması Görev Tablosu

Görev Alanı	Öğretmen Adayından Beklenenler	Uygulama Öğretmeninden Beklenenler	Uygulama Öğretim Elemanından Beklenenler	Kullanılacak Formlar / Belgeler	Zorunluluk Durumu
1. Okul Tanıma ve Uyum Sağlama	Okulun fiziki, idari ve sosyal yapısını gözlemler; öğretmen ve öğrencilerle tanışır; sınıf kültürünü değerlendirir ve kısa rapor hazırlar.	Adaya okulun yapısını, işleyişini ve öğretmen sorumluluklarını tanıtır.	Tanıma sürecini izler, adayın gözlem raporlarını değerlendirir.	Okul Ortamını Tanıma Gözlem Formu (Öğrenci)	Zorunlu
2. Öğretim Sürecini Gözleme ve Analiz Etme	Dersin giriş, işleniş ve değerlendirme aşamalarını gözlemler; öğretim yöntemlerini, öğrenci katılımını ve sınıf yönetimini analiz eder.	Dersi örnek olarak yürütür, açıklamalar yapar, gözleme izin verir.	Gözlem raporlarını inceler, öğretim süreçlerine ilişkin dönüt verir.	Öğretim Süreci Gözlem Formu (Öğrenci)	Zorunlu
3. Öğretimi Planlama ve Hazırlık Görevi	MEB programına uygun ders planı hazırlar; kazanım, yöntem, materyal ve değerlendirme araçlarını belirler.	Hazırlanan planı inceler, uygulanabilirliği hakkında geri bildirim verir.	Planın pedagojik uygunluğunu değerlendirir, düzeltme önerileri sunar.	Ders Planı Formu	Zorunlu
4. Ders Uygulaması ve Sınıf İçi Etkinlikler	En az 8 farklı haftada ders yürütür; iletişim, sınıf yönetimi, öğretim yöntemleri ve ölçme-değerlendirme becerilerini uygular. Öğrencilerin kazanımlarına uygun etkinlikler planlar, materyaller geliştirir veya mevcut araçları uyarlayarak dersi zenginleştirir. Öğrenci öğrenme çıktılarının değerlendirmesini yapar ve geri bildirim sağlar.	Ders uygulamalarını gözlemler, her uygulamaya ilişkin dönüt verir; adayın kullandığı materyal ve ölçme araçlarını değerlendirir. Gerektiğinde alternatif öğretim stratejileri önerir.	En az iki kez gözlem yapar; ders planı, materyal ve değerlendirme süreçlerinin bütünlüğünü analiz eder. Ölçme araçlarının geçerliği ve pedagojik uygunluğu konusunda rehberlik eder.	- Öğretmenlik Uygulaması Günlük Değerlendirme Formu - Öğretmenlik Uygulaması Günlük Değerlendirme Formu Öğretim Üyesi Görüşleri - Öz Değerlendirme Formu - Akran Değerlendirme Formu	Zorunlu

Görev Alanı	Öğretmen Adayından Beklenenler	Uygulama Öğretmeninden Beklenenler	Uygulama Öğretim Elemanından Beklenenler	Kullanılacak Formlar / Belgeler	Zorunluluk Durumu
5. Sosyal Etkinlik ve Okul Dışı Öğrenme Faaliyetleri	Kulüp çalışmaları, sosyal sorumluluk ve okul dışı öğrenme etkinliklerine katılır, yansıtıcı rapor yazar.	Adayın bu etkinliklerde aktif katılımını sağlar, rehberlik eder.	Katılım raporlarını ve yansıtıcı yazıları değerlendirir.	Sosyal Etkinlik ve Okul Dışı Öğrenme Faaliyetleri Formu	Destekleyici (Önerilir)
6. İdari Görevler ve Profesyonel Gelişim	Zümre, şube ve veli toplantılarını, okul-aile iş birliği süreçlerini, rehberlik ve iletişim uygulamalarını, ayrıca nöbet, e-okul ve diğer idari süreçleri gözlemleyerek öğretmenlik mesleğine ilişkin sorumlulukları tanır.	Gerçek uygulamaları gösterir, belge düzenlemeyi öğretir.	Adayın mesleki farkındalık ve etik sorumluluk gelişimini değerlendirir.	İdari Görevler ve Profesyonel Gelişim Gözlem Formu	Zorunlu
7. Genel Değerlendirme ve Portfolyo Sunumu	Tüm belgeleri ve raporları derleyerek öğretmenlik uygulaması dosyasını oluşturur; öz değerlendirme yapar.	Nihai değerlendirme notunu belirler ve MEBBİS'e işler.	Portfolyoyu inceler, genel değerlendirme yapar.	Öğrenci Portfolyo Dosyası	Zorunlu

EK-1: UYGULAMA DOSYASI KAPAK ÖRNEĞİ

HAKKARI ÜNİVERSİTESİ
..... FAKÜLTESİ
20.... /20.... DÖNEMİ

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASIDERSİ RAPOR DOSYASI

ADAYIN ADI VE SOYADI	
OKUL NUMARASI	
PROGRAMI	
UYGULAMAYA GİTTİĞİ GÜN VE SAATLER	
UYGULAMA OKULU	
UYGULAMA ÖĞRETMENLERİ	
UYGULAMA ÖĞRETİM ELEMANI	